

СТАНОВИЩЕ

от проф. д - р Александър Драгиев
за дисертацията на Олга Василиевна Лозовая
„Правна защита на личните данни в Евразийския
икономически съюз“

за придобиването на образователната и научна степен
„доктор“ по професионално направление 3. 6. Право

Докторантката Олга Василиевна Лозовая е завършила през 2010 г. Казахския Хуманитарно - юридически университет, Факултет по международно право, през 2010 - 2012 г. завършва магистратура по международно право, а от м. 01. 2014 г. е докторант по международно право във ВСУ „Черноризец Храбър“.

Предмет на дисертационния труд е защитата на правата на човека в областта на контрола над личните данни. Целите на изследването са ясно изведени: установяване на проблемите на законодателствата на държавите членки на Евразийския икономически съюз (ЕАИС) в областта на защита на личните данни; анализ на законодателството и опита на Европейския съюз (ЕС), както и на азиатски, европейски и други държави в областта на защитата на личните данни; разработване на общи насоки за развитие на правото на Евразийския съюз по защита на личните данни. Дисертацията се състои от увод, четири глави, заключение и приложение - проект на конвенция за защита на личните данни в Евразийския икономически съюз.

В първа глава на дисертацията са разгледани основните правни категории, отнасящи се до защитата на личните данни:

- понятие и характеристики на личните данни;
- субект на личните данни: понятие, характеристики и права;

- администратор на лични данни: понятие и правен статут. Предложеното в дисертацията понятие е принос в тази материя, защото отразява и обобщава елементи на администриране на лични данни, прилагани в различни правни системи.

Разглеждането на посочените три правни категории е необходимо, тъй като те не са разработени достатъчно отчетливо в държавите членки на ЕАИС, а имат практическо значение за защитата на личните данни, поради което практическо значение има и анализът на категориите. Целта на анализа е използването му в държавите членки на ЕАИС - без тези категории е невъзможно изработването на нормативни актове, регламентиращи режима на личните данни в тези държави.

Предмет на втора глава „Държавна и международна система за защита на личните данни“ е опитът в тази област в Европейския съюз и редица други държави (Турция, Китай, САЩ, Израел, Испания, Хонконг, Германия, Великобритания) с цел констатиране кои са най-добрите правни режими за защита на личните данни. Освен това тази глава придава сравнителноправен и представителен характер на изследването спрямо различните вътрешноправни системи.

Трета глава „Защитата на личните данни в отделните сфери на дейност“ е посветена на регулирането на правото на защита на личните данни в някои специфични области, например: трансграничния пренос на лични данни, личните данни в Интернет, използването им от криминалната полиция, както и конфликтът между обществен интерес и правата на гражданите относно защитата на личните им данни. Докторантката е подчинила анализа си в тази глава на целта да формулира съответните разпоредби на предложения от нея проект на конвенция за защита на личните данни.

Четвърта глава е озаглавена „Развитие на защитата на личните данни в Евразийския икономически съюз“ и разглежда законодателството в

областта на защитата на личните данни в държавите членки на ЕАИС, в Република Казахстан и Руската федерация, при което са показани основните проблеми и недостатъци на правните им системи в тази област. Изборът на докторантката да се спре на примерите на Руската федерация и Казахстан има своите основания. Руската система за защита на личните данни е най-развита, тъй като Русия е страна по Конвенцията на Съвета на Европа „Защита на физическите лица при автоматизирана обработка на лични данни“ (Конвенция 108). Докторантката използва като пример Република Казахстан поради естествената причина, че е неин гражданин и съответно познава нейното законодателство. В тази глава са отразени и резултатите от социологическо проучване по темата на дисертацията. Проучването разкрива действителното отношение в обществото спрямо проблемите в областта на защитата на личните данни. Правилна е преценката на докторантката, че социологическото изследване е най-достоверният начин да се разбере каква е истинската потребност в държавите за създаване на единен ефективен подход към защитата на личните данни, какъвто би била предлаганата в дисертацията конвенция за това.

В четвърта глава на дисертацията е анализиран и проекта на Конвенция за защита на личните данни на държавите членки на ЕАИС, който е приложение към дисертацията. Значението на този проект може да се види дори и само в това, че на територията на ЕАИС такъв договор не съществува.

Дисертационният труд на Олга Лозовая се отличава с аналитичност, задълбоченост на изследването, аргументираност на тезите и оригиналност на идеите и предложенията относно правната защита на личните данни в държавите в ЕАИС. Несъмнена доктринална новост представлява комплексният анализ, който е направила О. Лозовая на предмета на труда, което придава оригиналност и позволява да се оцени като принос изследването в труда като цяло. Конкретно новост е

разработването в него на правната фигура на администратора на лични данни, особено със стремежа за регламентиране на правното му положение. Приносен характер на дисертацията придава подхода на автора ѝ да фокусира изследването към най-основните, фундаменталните въпроси от материята на правната защита на личните данни, и на следващо място - да изследва тези въпроси и на национално ниво (в рамките на различни държави), но и на международно ниво в Европейския съюз. Така самостоятелен приносен характер придобива сравнителноправният анализ, приложен в труда. Като принос може да се оцени и социологическото проучване за отношението в държавите от ЕАИС към проблемите в областта на защитата на личните данни. Новост по темата на труда е предложението на докторантката да се разработи нарочен договор за постигането на международноправно регулиране на защитата на личните данни в ЕАИС. Но това предложение има и приносен характер, защото един такъв договор би се превърнал в база за хармонизиране на законодателствата в държавите членки на ЕАИС относно защитата на личните данни.

С оглед на научните качества на дисертанта предлагам на научното жури да присъди на Олга Василиевна Лозовая образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 3. 6. Право.

Подпис:

(проф. Ал. Драгиев)